

1. Közösségi szolgálat

2016-tól az érettségi vizsgára jelentkezés előfeltétele lesz, hogy minden diák 50 óra közösségi szolgálatot végezzen középiskolai tanulmányai során. (Törvényi háttér: 3. pont) A közösségi szolgálat olyan tevékenység, melyet a diákok értékeik mentén választanak, anyagi ellenszolgáltatás nélkül végeznek, azzal a helyi közösség érdekeit szolgálják, és mellyel saját személyiségüket, különféle készségeiket fejlesztik.

Közösségi szolgálat feladata, hogy a tanuló megismerjen egy foglalkozást, hogy mások érdekeit szolgálja, közösséghez tartozzon, hogy elérjen egy fontos célt, például a környezet szépülését, hogy bizonyos tulajdonságainak fejlődését elősegítse, hogy hasznos módon töltsen az idejét, bajba jutottakon segítsen, védje a környezetet vagy gyakorlatot szerezzen egy számára fontos területen.

A közösségi szolgálat végzése során az egyén nem csak a helyi közösség javát szolgálja, megold egy társadalmi, környezeti stb. problémát és ezzel értéket teremt, hanem egyúttal együttműködő készsége, empátiája, kreativitása, felelősségvállalása, projektismerete is fejlődik.

Számos tulajdonság, a későbbi munkavállaláshoz szükséges készség igazán a gyakorlatban tud fejlődni, valódi élethelyzetekben, a tevékeny munka során. A közösségi szolgálat egy olyan gyakorlati terep, ahol az iskolában elsajátított számos elméleti ismeret és tanulási teljesítmény mellett az életvezetési készségek is fejlődhetnek, a gyerekek tapasztalatot szerezhetnek különféle szervezetek működésével, munkakörökkel, társadalmi problémákkal kapcsolatban, és kipróbálhatják magukat aktív, cselekvő, szolgálatot teljesítő egyénként is.

2. Praktikus tudnivalók

Közösségi szolgálati projekt olyan intézménnyel jöhet létre, amellyel az iskola együttműködési megállapodást köt. Minden egyes projektnek az iskolában van egy projektfelelőse, a honlapon kívül a diákok tőle szerezhetnek bővebb információt az adott projektről.

Az egyes projektekre a jelentkezési lap kitöltésével és a szülő beleegyezésével lehet jelentkezni.

A közösségi szolgálatról ún. naplót kell vezetni. Minden egyes alkalommal, amikor a diák közösségi szolgálatot végez, ebben a naplóban rögzíteni kell a projekt nevét, időpontját, a végzett munka időtartamát, a munka tartalmát, és az adott felelősnek (vagy az iskola, vagy a fogadó intézmény munkatársa) az aláírását igazolásképpen.

Az iskolában az osztályfőnök tartja nyilván a naplóban az elvégzett közösségi szolgálatok óraszámát, év végén a bizonyítványba ezt is bevezeti.

Egy alkalom időtartama 60-180 perc.

Az alkalmak gyakorisága projekttől függően változó (heti, havi).

Minden projekt előtt a diákok felkészítést kapnak, a projekt végeztével pedig feldolgozzák a tanulságokat a fogadó intézmény vagy az osztályfőnök segítségével.

Egy tanévben kb. 15 óra közösségi szolgálatot érdemes elvégezni, a projektek hossza nagyjából ehhez igazodik, de természetesen feladattól függően változó.

3. Törvényi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény az önkéntesség kérdéséről így rendelkezik:

„6.§ Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

97.§ Az érettségi bizonyítvány kiadásához a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.

4.§ Értelmező rendelkezések

14. *közösségi szolgálat*: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportostevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.”

Ennek kiegészítéseképpen az alábbi rendelet szabályozza a közösségi szolgálat végrehajtásának feltételeit és szabályait:

20/2012 (VIII:31.) EMMI rendelet

45. A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések

133. § (1) Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

a) az egészségügyi,

b) a szociális és jóléti, jogvédelmi, szociális és jóléti, jogvédelmi,

c) az oktatási,

d) a kulturális és közösségi,

e) a környezet- és természetvédelmi,

f) a katasztrófavédelmi,

g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területén folytatható tevékenység.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

(4) A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a tanuló tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezheti a tevékenységet.

(8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
- b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
- d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,
- e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

4. Az iskolában végezhető közösségi szolgálatról

Az iskolán belüli munkavégzésre is van lehetőség. Az így ledolgozott órák száma a tanulónál nem lehet több **20 óránál**.

A közösségi szolgálat keretében végezhető iskolai tevékenységek:

- Krúdy-nap diáksegítő munkája
- pályaorientációs nap diáksegítő munkája
- szakmák éjszakája diáksegítő munkája
- alapítványi est diáksegítő munkája
- kitelepülések diáksegítő munkája
- az iskola épületének és környezetének szépítése, rendezése

Nem közösségi szolgálati tevékenység:

- iskolaidőben zajló rendezvény
- iskolai ünnepek rendezése, azokon való szereplés

Egyénileg szervezett közösségi szolgálat:

- Olyan külső szervezetnél lehetséges, amelynek a diák tagja (pl. sportegyesület, cserkészcsapat stb.), maximum **10 órában** végezhető szolgálat.
- Az egyénileg szervezett tevékenységeket előzetesen az iskolai koordinátorral egyeztetni kell.

5. Az igazolások menete

A Községi Szolgálati Naplót a koordinátor őrzi, a naplóban lévő bejegyzések alapján igazolja a tevékenységeket. A teljesítésről szóló igazolásokat az alábbi határidőket figyelembe véve kell leadni:

- a tanév során végzett munkáról szólókat legkésőbb a tanév lezárásáig, a bizonyítvány kiállításáig,
- a nyári szünetben végzett munkáról szóló igazolást szeptember 15-ig.